

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Навчально-науковий інститут соціально-педагогічної та мистецької освіти

Кафедра початкової і спеціальної освіти

ДИПЛОМНА РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти «магістра»

на тему «Патріотичне виховання молодших школярів в умовах Нової
української школи»

Виконала: здобувач вищої освіти
групи М 221-с
денної форми навчання
спеціальність 013 Початкова освіта
Важова Інна Василівна
Керівник: доктор пед. наук,
проф. Шевченко Юлія Михайлівна
Рецензент: Солонська А.А.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
 РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	
1.1.Методологічні основи патріотичного виховання молодших школярів в умовах Нової української школи.....	10
1.2. Патріотичне виховання школярів: мета, завдання, принципи.....	28
1.3. Сучасні науково-педагогічні підходи до організації та змісту діяльності шкільних музеїв.....	32
 РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДНО-ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА РОБОТА З ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МІНІ-МУЗЕЮ	
2.1. Експериментальна робота з виявлення рівнів сформованості патріотизму молодших школярів в умовах Нової української школи.....	55
2.2. Удосконалення змісту діяльності міні-музею з формування патріотизму молодших школярів.....	58
2.3. Визначення ефективності шляхів використання міні-музею з формуванні патріотизму молодших школярів.....	66
ВИСНОВКИ	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	72
ДОДАТКИ	79

Анотація

Важова Інна Василівна

Тема магістерської роботи: *«Патріотичне виховання молодших школярів в умовах Нової української школи»*

Науковий керівник: доктор педагогічних наук, професор Шевченко Юлія Михайлівна.

Актуальність патріотичного виховання молодших школярів пов'язана з тим, що зараз дуже багато негативної інформації, особливо в ЗМІ, яка часто підриває віру і любов до народу і країні. Саме тому необхідна програма патріотичного виховання школярів.

Патріотичне виховання молодших школярів дозволяє з раннього віку сформувати правильне ставлення дітей до своєї країни – вміння цінувати і поважати події минулого і сучасні досягнення нашого народу, пояснити поняття добра і зла, сформувати уявлення про значущість України та її самоцінності. Все це допоможе виростити покоління, готове до подвигу, готове відстоювати інтереси своєї країни. Адже патріотизм має характерні риси – віротерпимість, законотриманість, трепетну любов до рідної природи.

Теоретико-методологічну основу становлять досягнення педагогіки в галузі дослідження процесу виховання та розвідки про філософське підґрунтя патріотизму, Концепція музейної педагогіки, розуміння музею як відкритої соціально-педагогічної системи, використання музею як засобу виховання.

Теоретичну основу дослідження склали загальна теорія, теоретичні основи проектування виховного процесу; концепції громадянського, цивільно-патріотичного виховання та освіти; положення теорії патріотичного виховання.

У першому розділі «Теоретичні основи патріотичного виховання» подано аналіз вітчизняної та зарубіжної літератури та останніх досягнень з проблем патріотичного виховання молодших школярів; визначено поняття

такої важливої категорії як «патріотизм», «патріотичне виховання» в сучасних умовах; висвітлені сучасні науково-педагогічні підходи до організації та змісту діяльності шкільних музеїв; виокремлені мета, завдання та принципи патріотичного виховання школярів.

У другому розділі «**Дослідно-експериментальна робота з визначення ефективності використання міні-музею**» описується зміст та процедура експериментальної роботи з визначення ефективності шляхів використання міні-музею з формуванні патріотизму молодших школярів.

Ключові слова: шкільний музей, патріотизм, молодші школярі, музейна педагогіка, педагогічні підходи.

SUMMARY

Vazhova Inna Vasyliivna

Master work: «Formation of patriotism elementary school students by means of a mini-museum»

Supervisor: Doctor of Pedagogical Sciences, Professor Shevchenko Y. M.

Relevance of patriotic education of younger students is the fact that now a lot of negative information, especially in the media, which often undermines faith and love for the people and country. It therefore requires a program of patriotic education of students.

Patriotic education of younger schoolboys allows an early age to form a correct attitude of children to their country - the ability to appreciate and respect the events of the past and current achievements of our people, to explain the concept of good and evil, to form an idea of the importance of Ukraine and its intrinsic value. This will help raise a generation ready to exploit, ready to defend the interests of his country. It has the characteristics of patriotism - tolerance, law-abiding, quivering love for mother nature.

Theoretical and methodological basis of pedagogy are achievements in the study of the process of education and exploration of the philosophical foundations of patriotism, concept of museum pedagogy, understanding the museum as an open social and educational systems, the use of the museum as a means of education.

The theoretical basis of the study were overall theory Theoretical Foundations of the educational process; the concept of civic, civil and patriotic upbringing and education; the theory of patriotic education.

In the first chapter «Theoretical bases of patriotic education» presented an analysis of domestic and foreign literature and recent achievements of the problems of patriotic education of primary school children; The concept of such important categories as «patriotism», «patriotic education» in modern conditions; The modern scientific and pedagogical approaches to the organization and content of school museums; isolating the goal, objectives and principles of patriotic education of students.

In the second chapter, «Experimental work to determine the efficiency of mini-museum» describes the content and process of experimental work to determine the effectiveness of ways to use the mini-museum of formation of patriotism of younger students.

Keywords: school museum, patriotism, younger students, museum pedagogy, pedagogical approaches.

РЕФЕРАТ

магістерської роботи на тему

«Патріотичне виховання молодших школярів в умовах Нової української школи»

Магістрант: *Важова Інна*

Науковий керівник: доктор педагогічних наук, професор Шевченко Юлія Михайлівна.

Події останнього року в Україні засвідчили, що саме сьогодні національно-патріотичне виховання дітей та молоді має стати одним із пріоритетних напрямів діяльності держави та суспільства щодо розвитку громадянина як високоморальної особистості, яка плекає українські традиції, духовні цінності, володіє відповідними знаннями, вміннями та навичками. Формування патріотичного виховання у підростаючого покоління на сучасному етапі є тією основою суспільного й державного устрою та запорукою ефективності функціонування всієї системи соціальних і державних інститутів.

Звідси випливає необхідність формування і пропаганда ідей духовної єдності, дружби народів, міжнаціональної злагоди, культивування почуття патріотизму, в тому числі українського, поширення знань про історію та культуру народів, що населяють Україну.

Одним із засобів патріотичного виховання традиційно є шкільний музей. В сучасних умовах його роль стала значно зростати. Багато в чому це пов'язано з тим, що напрямки роботи шкільних музеїв досить великі, що дозволяє активно включати його в цілісний освітньо-виховний процес. Крім того, роль і значення шкільних музеїв зростає в зв'язку з необхідністю реалізації державної програми з патріотичного виховання молоді.

Об'єкт дослідження: формування патріотизму молодших школярів.

Предмет дослідження: організаційно-педагогічні умови управління формуванням патріотизму молодших школярів на основі діяльності міні-музею.

Мета дослідження: виявлення та обґрунтування умов підвищення ефективності процесу патріотичного виховання молодших школярів засобами міні-музею.

Завдання дослідження.

1. Уточніть сутність, структуру понять «патріотизм», «патріотичне виховання» в сучасних умовах.

2. Проаналізувати та виявити основні науково-педагогічні підходи до організації та змісту діяльності шкільного музею як засобу формування патріотизму.

3. Визначити особливості проектування формування патріотизму молодших школярів в процесі діяльності міні-музею.

4. Експериментально обґрунтувати ефективність формування патріотизму молодших школярів у процесі діяльності міні-музею і критерії її ефективності.

Для вирішення поставлених завдань використовувався комплекс теоретичних і емпіричних *методів*: аналіз наукової літератури, педагогічного досвіду; анкетування, тестування, ранжування, вивчення результатів діяльності, констатувальний та формувальний експеримент; систематизація і якісний аналіз експериментальних даних, їх графічна інтерпретація.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що вперше виявлено особливості організації, етапи, способи, форми проектування змісту патріотичного виховання учнів в процесі діяльності шкільного музею; вперше науково обґрунтовані умови підвищення ефективності процесу патріотичного виховання в освітньому закладі в процесі діяльності міні-музею, включення школярів в соціально значущі види діяльності, що мають патріотичну спрямованість, в системі музейної та краєзнавчої роботи в школі.

Практична значимість дослідження полягає в розробці та науковому обґрунтуванні організаційної моделі формування патріотизму учнів засобами міні-музею; програмно-методичного забезпечення процесу патріотичного виховання засобами міні-музеїв.

У першому розділі **«Теоретичні основи патріотичного виховання в умовах Нової української школи»** подано аналіз вітчизняної та зарубіжної літератури та останніх досягнень з проблем патріотичного виховання молодших школярів; визначено поняття такої важливої категорій як «патріотизм», «патріотичне виховання» в сучасних умовах; висвітлені сучасні науково-педагогічні підходи до організації та змісту діяльності шкільних музеїв; виокремлені мета, завдання та принципи патріотичного виховання школярів.

У другому розділі **«Дослідно-експериментальна робота з визначення ефективності використання міні-музею»** описується зміст та процедура експериментальної роботи з визначення ефективності шляхів використання міні-музею з формуванні патріотизму молодших школярів.

За результатами дослідження сформульовані наступні висновки:

Один з найбільш авторитетних дослідників дитячого віку Олександр Запорожець показав, що центральними досягненнями психічного розвитку в цьому періоді слід вважати образні форми пізнання і соціальні емоції. Отже, музейна форма подання матеріалу безпосередньо сприяє саме образного пізнання, а вже соціальні емоції – питання змісту музейних експозицій.

1. Уточнення сутності та структури понять «патріотизм», «патріотичне виховання» в сучасних умовах дало змогу стверджувати, що патріотичне виховання – історично зумовлена сукупність ідеалів, поглядів, переконань, традицій, звичаїв та інших форм соціальної поведінки, спрямованих на організацію життєдіяльності підростаючих поколінь, у процесі якої засвоюється духовна і матеріальна культура нації, формується національна свідомість і досягається духовна єдність поколінь. Патріотичне виховання також передбачає широкі знання конституційних і правових норм,

державної політики, сформованість патріотичних думок та дієвих заходів з відстоювання національних форм життєдіяльності і поведінки в усіх сферах суспільного життя. Метою патріотичного виховання є формування національної свідомості, самосвідомості та патріотизму у вихованців різного віку.

2. Аналіз основних науково-педагогічних підходів до організації та змісту діяльності шкільного музею як засобу формування патріотизму засвідчує, що організація і зміст діяльності шкільних музеїв, міні-музеїв з патріотичної спрямованістю повинні будуватися не тільки на основі загальних підходів і принципів організації музейної роботи, а й на основі загальнонаукових (синергетичний, інтегративний) і педагогічних підходів (аксіологічний, особистісно орієнтований, особистісно-діяльнісний). Зазначені позиції в значній мірі сприяють підвищенню наукової і педагогічної складової ефективності діяльності музею в системі шкільної, в тому числі патріотичного виховання.

3. Робота зі створення міні-музеїв згуртовує колектив вихователів, батьків, дітей. Батьки починають цікавитися педагогічним процесом, задають питання, пропонують допомогу. Зіставивши педагогічні спостереження від спілкування з дітьми, батьками, ми переконалися в тому, що в результаті поліпшення партнерських стосунків з батьками спостерігається зростання духовно-морального виховання дітей, що підтверджує проведений нами моніторинг.

4. Музейно-освітня програма володіє спеціальними методами і засобами прилучення людини до культурної спадщини з допомогою безцінних скарбів, що зберігаються в музеях, а також навколишнього предметного світу. До музейно-освітніх програм відносять певні форми і методи взаємодії музею і дитини. Патріотичне виховання реалізується як планомірна виховна діяльність, спрямована на формування у вихованців почуття патріотизму. Воно включає розвиток любові до Батьківщини, національної самосвідомості й гідності; дбайливе ставлення до рідної мови,

культури, традицій; відповідальність за природу рідної країни; потребу зробити свій внесок у долю батьківщини; інтерес до національного спілкування; прагнення праці на благо рідної країни, її народу. Патріотичне виховання використовує такі засоби: рідну мову, родовід, рідну історію, краєзнавство, природу рідного краю, народну міфологію, фольклор, національне мистецтво, народний календар, національну символіку, народні прикмети і вірування, виховні традиції, національні традиції, звичаї та обряди.

Имя пользователя:
Анастасія Варениченко

ID проверки:
1015024355

Дата проверки:
15.11.2023 20:56:04 CEST

Тип проверки:
Doc vs Internet

Дата отчета:
15.11.2023 23:56:27 CEST

ID пользователя:
100007156

Название файла: перевірка_важова

Количество страниц: 37 Количество слов: 9252 Количество символов: 73259 Размер файла: 81.70 KB ID файла: 1015789278

5.41% Совпадения

Наибольшее совпадение: 0.83% с Интернет-источником (https://www.cuspu.edu.ua/images/nauk_zapiski/pravo/6_spec...)

5.41% Источники из Интернета 142

Страница 41

Поиск совпадений с Библиотекой не производился

0% Цитат

Исключение цитат выключено

Исключение списка библиографических ссылок выключено

0% Исключений

Нет исключенных источников

Модификации

Обнаружены модификации текста. Подробная информация доступна в онлайн-отчете.

Замененные символы 8